

TLÜ MAGISTRITÖID 2007

Tallinna Ülikooli eesti filoloogia osakonnas kaitses 2007. aastal magistritöö üheksa eesti keele eriala üliõpilast, kümme kommunikatsiooni eriala ja kaks kirjanduse eriala üliõpilast.

15. jaanuaril kaitsesid eesti keele erialal magistritöö Annika Kilgi ja Aleksandra Sljušenkova.

Annika Kilgi magistritöö „Eesti morfoloogilise mõtte areng Stahlist Ahrensineni” (juhendaja Martin Ehala, retsensent Külli Habicht) täidab tühiku, mis on seni meie kirjakeele ajaloos valitsetud morfoloogiakäsitluste süsteemsel mõtestamisel. Varasemate grammatikate käänd- ja pöörd sõnade käsitlusid ilmestavad ülevaatlilikud tabelid.

Aleksandra Sljušenkova magistritöös „Euroopa Liidu temaatika kajastamine ajalehtedes Postimees ja Molodjož Estonii” (juhendaja Inka Salovaara-Moring, retsensent Krista Kerge) on uuritud kontentanalüüsi meetodit kasutades, kuidas eesti ja vene ajalehed EL-i temaatika kajastamisel erinevad. Postimehes oli EL-i temaatika laiem, põhirõhuga seadusandlusel, eelarvel ja eurole üleminekul, Molodjož Estoniis kirjutati rohkem eurole ülemineku riiklikust kontekstist, EL-i eelarvest ning EL-i ja Venemaa suhetest.

30. mail kaitsesid magistritöö Pirja Kullama, Margit Maran ja Anne Zimbrot.

Pirja Kullama magistritöö teema oli „Teaduskeele seisund Eestis. Erialane inglise keel kui vahend teaduskeele arendamiseks Tallinna Ülikoolis” (juhendaja Anastassia Zabrotskaja, retsensent Peep Nemvalts). TLÜ üliõpilaste ja õppejõudude ankeetide analüüsimisel selgus, et inglise keelt peetakse kõrghariduse omandamise vahendiks, mitte eesmärgiks omaette. Õppejõudude arvates tuleks akadeemilise inglise erialakeele kõrval õppida ka teisi kultuurkeeli ning panna suuremat rõhku emakeeleõppele.

Margit Marani magistritöös „Filmiterminid ajakirjas Teater. Muusika. Kino” (juhendaja Arvi Tavast, retsensent Peep Nemvalts) selgus, et eesti filmiterminite puhul näikse enim mõjutusi saadud vene ja inglise keelest. Töö lisaks on mahukas sõnastik, 530 mõistet on andnud 1093 termini väärtusega sõna.

Anne Zimbroti rakendusliku eesmärgiga magistritöös „Ajalehe keeleteotmise korraldus Äripäeva näitel” (juhendaja Maire Raadik, retsensent Reili Argus) on ajalehe stiiliraamatu keelereeglite

alusel välja toodud nii head kui ka vead, nii keelereeglite järgimisi kui ka kõrvalkaldeid ning antud omapoolseid soovitusi, mida stiiliraamatusse lisada.

4. juunil kaitsesid magistrیتöö Kairi Tamur ja Mare Kitsnik.

Kairi Tamuri magistrیتöö kandis pealkirja „Pausid etteloeatud ilukirjandustekstis” (juhendaja Hille Pajupuu, retsensent Krista Kerge). Ulatuslikke lindistusi ning mõõtmisi nõudnud töö annab aluse parandada eestikeelse tekst–kõne–süntesaatori kõnekvaliteeti, et näiteks pimedatele etteloeatud tekstid tunduksid loomulikud. Töös jõutakse järeldusele, et ilukirjanduse (ette)lugemisel tehtud pause ei saa reeglistada ja süntesaatori juures tuleks lähtuda ajakirjandustekstist.

Mare Kitsnik kaitses magistrیتöö „Õppijakeele uurimise ja arendamise võimalusi eesti vahekeele korpuse põhjal (eituse väljendamise näitel)” (juhendaja Pille Eslon, retsensent Anna Verschik). Korpuse materjalide najal on problemaatilistest valdkondadest välja valitud eesti keele eituse grammatilised ja semantilised aspektid, mis nõuavad rohkem tähelepanu keeleõpikutes ja abivahendites. Eituse eri liike on esile toodud reeglite või vormikirjelduste kaudu, millele on lisatud korpuse põhjal leitud vigade liigid, kõrvutatavad näited ning statistika.

5. juunil kaitses Merilin Konnapere magistrیتöö „Selge ja eesmärgipärase teksti kirjutamine. Teooria ja harjutustiku näitvara” (juhendaja Krista Kerge, retsensent Heidi Meier). Töös on tänuväärsest palju käsitletud mõtet ähmas-tavate eksimuste vältimisvõimalusi, vigade parandamise meetodikat ning pööratud tähelepanu harjutuste analüüsile.

Kommunikatsiooni erialal kaitsesid 15. jaanuaril magistrیتöö Elena Rjabina, Liisi Ree, Marek Miil, Evelin Verner ja Maia Burlaka.

Elena Rjabina on magistrیتöös

„Udmurdi vestluskäitumise põhijooni dialoogi ajalise ülesehituse põhjal” (juhendaja Hille Pajupuu, oponent Krista Kerge) paigutanud udmurdi keele tugeva kontekstiga kultuuri hulka. Ei saa aga väita, et udmurdi kultuur on tugeva–nõrga kultuuri kontiinumis kontekstuaalsem kui soome kultuur.

Liisi Ree magistrیتööst „Euroopa Liidu ja Venemaa temaatika kajastamine ajalehtedes Eesti Päevaleht ja Postimees” (juhendaja Inka Salovaara-Moring, oponent Katrin Aava) selgus, et Euroopa Liidu temaatikat on kajastatud nii Eesti Päevalehes kui ka Postimehes rohkem kui Venemaa temaatikat. Venemaa uudised raamistati selgepiirilisemalt positiivseteks ning negatiivseteks kui Euroopa Liitu kajastavad uudised.

Marek Miil tõestas oma magistrیتöö „Vaenlase pildi loomine 20. sajandi I poole eesti ajakirjanduse näitel” (juhendaja K. Aava, oponent H. Meier), et eelmise sajandi vaadeldaval perioodil konstrueeriti sõjaaegses eestikeelses trükiajakirjanduses vaenlase kuju samalaadse mudeli põhjal.

Evelin Verner magistrیتööst „Organisatsioonikultuur Hansapangas” (juhendaja Harry Roots, oponent Kristel Kaljund) selgus, et Hansapangas domineerivad neljast erinevast organisatsioonikultuuri tüübist ülesande- ehk tulemuskeskne ning rollikeskne kultuur.

Maia Burlaka magistrیتöö „Vene õppekeele koolide osalise eestikeelsele aineõppele ülemineku kommunikatsioonistrateegia” (juhendaja Martin Ehala, oponent A. Zabrodskaja) analüüs näitas, et ülemineku eestvedajate kommunikatsioon on olnud liiga üldine ega ole vastanud täiel määral sihtgruppide infovajadustele.

28. mail kaitsesid magistrیتöö Maimo-Lii Paloveer, Öne Mets, Ivika Aman, Kadri Paas ja Liis Roodla.

Maimo-Lii Paloveere magistrیتööst „Liitsõnade moodustamine ja kasuta-

mine Andrei Hvostovi ja Mihkel Kärmasse artiklites (Eesti Ekspress 2002–2005)” (juhendaja Pille Eslon, oponent K. Aava) selgus, et pooled A. Hvostovi ning M. Kärmasse moodustatud liitsõnadest on genitiivse esikomponendiga ning teisel kohal on nominatiivse esikomponendiga liitsõnad.

Õnne Mets kaitses magistrیتöö teemal „Euroopa Liidu teabevõrgustiku ajakohastamine” (juhendaja I. Salovaara-Moring, oponent Triin Kallas). Eesti EL-i teabevõrgustik sarnaneb rahvahääletusele eelnenud võrgustikuga. Autor esitas teabevõrgustiku ajakohastamiseks ka 46 soovitud.

Ivika Amani magistrیتöö „Organisatsiooni sisemine imago AS Kuldne Börs näitel” (juhendaja Aune Past, oponent M. Ehala) eesmärgiks oli sõnastada organisatsiooni sisemine imago, tuua välja selle seos juhtimise tunnetamisega ning kaardistada sisemise imago tugevad ning nõrgad küljed.

Kadri Paas kaitses magistrیتöö teemal „Copterline'i helikopteri katastroof: avaliku arvamuse kujundamine kriisikommunikatsiooni abil” (juhendaja Kaja Tampere, oponent Ott Laido). Autor jõudis järeldusele, et kui augusti lõpuni kestnud professionaalne suhtekorralduskampaania oli igati õnnestunud, siis hilisem järelduskommunikatsioon puudus täielikult.

Liis Roodla tegi magistrیتöös „Elukestva õppe representatsioon Eesti meedias” (juhendaja K. Aava, oponent H. Meier) meediatekstide diskursuseanalüüsi selgitamiseks, millised erinevad diskursused võistlesid elukestva õppe ideoloogia tutvustamisel.

Kirjanduse erialal kaitsesid 4. juunil magistrیتöö Artjom Tepljuk ja Elle-Mari Talivee.

Artjom Tepljuki magistrیتöö „Aisopose keel Arvo Valtoni novellide näitel” (juhendaja Toomas Liiv, oponent Elo Lindsalu) käsitleb tsensuuri mõju ENSV kirjandusele. Autor kasutab

Aisopose keele mõistet n-ö salakirja tähistamiseks, süsteemina, mis hõlmab erinevaid tinglikke vorme: mudel, mudelkirjandus, vihjelisus, vihjekeel, tinglikkus, grotesk, allegooria, hüperbool, mõistukõne. Aisopose keelt kasutasid tsensuuri surve tõttu kriitika, publitsistika ja ilukirjandus. Artjom Tepljuk uurib Aisopose keele avaldumist Arvo Valtoni novellides „Salmonella”, „Ohtlik leiutis” ja „Õukondlik mäng”. Kõiki novelle on mainitud ENSV Glavliti dokumentides. Võrreldud on novelli „Salmonella” originaalkäsikirja tsensuuri kärbitud tekstiga. Magistrیتöö lisadena on esitatud mitmed arhiividest leitud huvipakkuvad dokumendid, mida pole seni avaldatud.

Elle-Mari Talivee magistrیتöö „Linn Karl Ristikivi romaanis „Õige mehe koda” ja teistes Tallinna-triloogia romaanides” (juhendaja Ave Tarrend, oponent Õnne Kepp) on mõtteliseks jätkuks autori 2005. aasta kevadel valminud bakalaureusetööle, mis käsitles linna kujundit Günter Grassi romaanis „Plekktrum”. Romaani „Õige mehe koda” on vaadeldud kirjandusloos ruumiromaanina. Magistrیتöö analüüsib selle väite paikapidavust ja uurib romaani ruumi ning aega, kõrvutades seda teiste Ristikivi selle aja teostega (Tallinna-triloogia). Töös on kasutatud Juri Lotmani ja Mihhail Bahtini ruumi- ja aegruumikäsitlusi ning interdistsiplinaarselt linnageograafia ning arhitektuuri vallast pärinevaid mõisteid. Uudne on autori käsitlus, et romaanis „Õige mehe koda” on olemas juba „modernistlikku elutunnet” ja paradigma vahetumisele viitavaid jooni. Ehkki romaan ei ole veel modernistlik tekst nagu „Hingede öö”, erineb see märgatavalt triloogia esimesest romaanist „Tuli ja raud”.

KATRIN AAVA,
JÜRI VIKBERG,
JAANUS VAIKSOO